

החלטת ועדת האתיקה

בענין נסיעות חברי הכנסת לארצות אויב

מיום י"ד בסיון התשס"ה - 21 ביוני 2005

ביום ט"ו באייר התשס"ה - 24 במאי 2005, אגב דיון בקובלנה שהוגשה לוועדת האתיקה, התעוררה סוגיית נסיעתם של חברי הכנסת לארצות מסויימות, בניגוד להוראות הדין.

על מנת למנוע מכשול כתוצאה מחוסר בהירות, החליטה ועדת האתיקה לשוב ולהפנות את תשומת לב חברי הכנסת לכך, שעל יציאה מהארץ לאחת מהמדינות המנויות בסעיף 2א לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954, הידועות בכינוי "מדינות אויב", חל איסור, והחסינות המהותית של חברי הכנסת אינה פוטרת מאיסור זה ואינה חלה עליהם.

וזו לשון הוראות הדין המתייחסות לענין זה:

חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954:

"יציאה שלא כדין 2א. היוצא, ביוזעין ושלא כדין, מישראל ללבנון, לסוריה, למצרים, לעבר-הירדן, לסעודיה, לעיראק, לתימן או לכל חלק מארץ-ישראל שמחוץ לישראל, דינו - מאסר ארבע שנים או קנס חמשת אלפים לירות."

התוספת לפקודת הארכת תוקף של תקנות שעת-חירום (יציאה לחוץ לארץ), התש"ט-1948:

"היתר ליציאה 5. על אף האמור בכל דין, לא יצא אדם לאחת הארצות המפורטות בסעיף 2א לחוק למניעת הסתננות לארצות מסויימות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954, אלא בהיתר משר הפנים[1] או מראש הממשלה, ולא ייכנס אזרח ישראלי או תושב ישראלי בכל דרך שהיא לאחת מארצות אלה אלא בהיתר כאמור."

כעולה מלשון סעיף 5 לתוספת האמורה, הוראה זו חלה "על אף האמור בכל דין"; מכאן, שהיא גוברת גם על הוראת סעיף 1 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951, הקובעת את חסינות חברי הכנסת במילוי תפקידם (הידועה גם כחסינות העניינית או החסינות המהותית).

כנראה שלא מיותר לציין, כי חבר הכנסת הפועל בניגוד להוראות הדין האמור מבצע לא רק עבירה פלילית, אלא, על פני הדברים, גם עבירה אתית.

[1] היתר יציאה לירדן פורסם בי-פ 4260, התשנ"ה (13.11.1994), עמ' 597. כמו כן הואצלה למנהל האוכלוסין במשרד הפנים סמכות להחליט על מי לא יחול היתר זה.